

Martin Ugalde'ren "Mantal urdina"

Santiago Aizarna

El Diario Vasco, 1985-03-18: 47.

Gaur aitatzen dugun liburu au ez da oraintsu jende aurrera ateratakoa.

Iru bat illabete joan dira nereana etorri zanetik. Bañan oraiñ arte ez dut izan txularte on bat berari eskeintzeko. Or nundik ba tokatu zaion zai egon bearra.

Onera datozkiten liburu geienak aitamen baten eskubidea dute, eta zer esanik ez Martin Ugalde'rena izanik.

Idazle oneri etzaio ikatzen orrelako lekurik toki geienetan, eta emen ere ez.

Alde batetik bere izenak badakaulako alako ospe berexi bat, eta bestetik esan bearra dago au ere, geienean bere idazlanak naiko garrantzia ezaten dutelako.

Sei ipui sartzen dizkigu, Martin Ugalde'k liburu ontan.

"Erein" argitaletxeak argitaratu du, eta azkeneko denbora oietan argitaletxe onek bere liburuak ain ederki argitaratzen dituen moduan egin du.

Alde batetik itxura oneko liburua, edergarri planko agertzen dituana bere azaletik. Beste aldetik berriz, erakur-erreza.

Sei ipui oietan, jakiña, batzuk besteak baño obeagoak ditugu, edo beintzat gustagarriagoak. Danen artean aukeratu eta bereixtu genezakena "Mantal urdina". Izenburu ori jrtzen dio, ala berean, liburu guztiari.

Eta "Mantal urdina" au zer dan jakin naiko bagenu. martin Ugalde'k zer esaten digun jakitera joan bearke genuke.

Eta ona zer esaten digun idazleak, "Mantal urdina" onetaz:

"Sukaldeko ate atzean zegoen zintzilika.

Mantal arrunta zen; urdinarra, urdi izana. Bergarako hari urdinez ehotua, edo zuriz eta tindatua, ezin esan, baina gero erabiliaren poderioz eta busti-lehorraz marguldua. Garbia, hori bai".

Mantal urdina onek zer ikusi aundia izango du Engraxi'ren azkeneko ordutan. Ala izan zuan, era berean, Xele, bere senarraren azkeneko ordutan ere.

Umetzen eta baldartzen asi zitzaion gizona, eta otordu bar egin ordu, beste bat egiteko prestatzen zen segidan eta nola baldartua zegoen, "goitik behera oinetaraino zopaz eta bestez dena garastatzen zan gutia".

Eta ori ikusirik, "bilobarik eman ez zion errainak" asmatu "Mantal urdina" orren serbitzua, eta baita lepotik bera jarri ere, zintzilika, bere senarrari.

Ontatik artu zion gorroto bizia "Mantal urdina" orreri. Eta, bere azkeneko ordu samiñeta negargarri aietan, "Mantal urdina" ori txikitu arteko onik ez tuan izan Engraxi gaixuak.

Onelatsoko bide batzuetatik eramaten dizkigu bere istorioak Martin Ugalde'k.

Asieran esan dugun bezela, sei dira eskeintzen dizkigunak: "Erregetako izpiritu beltzarana", "Eguzkiaz jertxea ehotzen", "Gizontzarra", "Sugegorriak ilunpean zain", "Mantal urdina" eta "Mugarri galduen itsumendua".

Sei-seiak naiko irudimen eta naiko pentsa-bide eskeintzen dizkiguten ipuiak...

* * *

Seis cuentos nos ofrece el último volumen "Mantal urdina", de Martín Ugalde. Entre los seis cabe destacar el que da título al libro, y que es una historia patética de una mujer enfrentada a esa prenda de tela azul, que resulta ser un oprobio para su marido impedido y que le ha sido impuesta por su nuera. Ugalde analiza, a través de este cuento, esa decadencia dolorosa del ser humano en brazos de la ancianidad, en un relato cargado de ternura y de indefinible tristeza.

En los otros cinco relatos, igualmente, el autor se dedica a perfilar esbozos de personajes que están transidos de un contenido dolor humano, y que mueven a la reflexión y a la compasión.